

Warszawa, 26 sierpnia 2015 r.

Materiał informacyjny dotyczący projektu *Polityki energetycznej Polski do 2050 roku*

Projekt dokumentu *Polityka energetyczna Polski do 2050 roku* (PEP2050) określa strategię państwa w zakresie energetyki stanowiącej istotną gałąź gospodarki i mającej zasadnicze znaczenie dla rozwoju kraju. Perspektywa czasowa przygotowanego dokumentu pokrywa się horyzontem strategicznych dokumentów Unii Europejskiej.

Naczelnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach polityki energetycznej, w tym także odpowiedzialnym za przygotowanie projektu dokumentu i koordynację realizacji jest **Minister Gospodarki**¹. Dokument jest przyjmowany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Gospodarki.

Poza ministrem właściwym ds. gospodarki we wdrażanie PEP2050 zaangażowani będą ministrowie właściwi ds.: środowiska, rozwoju regionalnego, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej oraz rolnictwa i rozwoju wsi, Skarbu Państwa, spraw zagranicznych, finansów publicznych, a także Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, ponadto operatorzy systemów przesyłowych, dystrybucyjnych i magazynowania. Istotne jest także zaangażowanie podmiotów sektora energetycznego, jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw i gospodarstw domowych².

Politykę energetyczną państwa określa **dokument zasadniczy (pt. *Polityka energetyczna Polski do 2050 roku*)** wraz z załącznikami³:

- 1) ocena realizacji poprzedniej polityki energetycznej kraju,
- 2) część prognostyczna obejmującą okres co najmniej 20 lat,
- 3) program działań wykonawczych na okres 4 lat wraz z instrumentami realizacji (PDW),
- 4) strategiczna ocena oddziaływania na środowisko⁴.

¹ Por. art. 12 ustawy z dnia 10 kwietnia – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.)

² Por. rysunek 2. *Polityka energetyczna Polski – system implementacji*, projekt PEP2050, s. 53.

³ Por. art. 15 ustawy z dnia 10 kwietnia – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.)

⁴ Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).

Celem głównym polityki energetycznej kraju jest *tworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego, przyczyniającego się do rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenia potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.*

Realizacji celu głównego mają służyć **trzy równoważne cele operacyjne**: (I) zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, (II) zwiększenie konkurencyjności i efektywności energetycznej gospodarki narodowej w ramach wewnętrznego rynku energii UE, oraz (III) ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko. Celom operacyjnym przyporządkowano **po 3 obszary interwencji**⁵. Szczegółowe działania służące realizacji tych celów w perspektywie 4 lat zostały rozpisane w tym układzie na ponad 180 działań wykonawczych. Ich spis ze wskazaniem terminu realizacji, zakresu odpowiedzialności oraz zasadności realizacji stanowi załącznik 3 do PEP2050 – *Program działań wykonawczych na lata 2015-2018* (PDW).

Polityka energetyczna Polski do 2050 roku wskazuje również **kierunki restrukturyzacji i przekształceń własnościowych** mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, a także **kierunki prac naukowo-badawczych** w celu tworzenia zaplecza rozwoju technologii energetycznych oraz **kierunki współpracy międzynarodowej** w zakresie energetyki.

Wyznaczono także **projekty priorytetowe** mające szczególne znaczenie dla implementacji polityki energetycznej kraju: (1) efektywne zagospodarowanie rodzimych zasobów paliw stałych, (2) poprawa efektywności energetycznej, w tym rozwój kogeneracji, (3) wprowadzenie energetyki jądrowej, (4) wykorzystanie potencjału gazu ze złóż niekonwencjonalnych, (5) rozwój energetyki odnawialnej, (6) rozwój energetyki prosumenckiej, (7) rozwój inteligentnych sieci energetycznych, (8) rozwój połączeń transgranicznych, (9) zapewnienie warunków rozwoju infrastruktury wytwórczej⁶.

W dokumencie scharakteryzowano obecny stan sektora energetycznego, zawarto ocenę sytuacji oraz wnioski. Wskazano również uwarunkowania wewnętrzne, międzynarodowe i ponadnarodowe, które wpływają lub mogą wpłynąć na kształt sektora energetycznego.

W PEP2050 przedstawiono **3 scenariusze rozwoju sektora energetycznego** – wiodący oraz dwa alternatywne, o charakterze analitycznym. Wszystkie zakładają rozwój sieci energetycznych, w tym sieci inteligentnych, rozbudowę połączeń międzysystemowych, wsparcie dla odnawialnych źródeł energii do 2035 r., realizację *Polskiego programu energetyki jądrowej* (PPEJ), zwiększanie efektywności energetycznej w gospodarce, a także szereg zmian na rynku energii elektrycznej, szczególnie dotyczące odbiorców energii.

W dokumencie przyjęto, że polityka energetyczna Polski **będzie realizowana wg tzw. scenariusza zrównoważonego**, który przewiduje, że w 2050 r. bilans energetyczny Polski będzie zbliżony do tego, który ukształtuje się ok. 2035 r. (w wyniku realizacji podjętych już

⁵ Por. rysunek 1. Architektura celów polityki energetycznej, projekt PEP2050, s. 7.

⁶ Por. rysunek 1. Architektura... oraz pkt. 2.3. projektu PEP2050, s. 7, 11-15.

działań lub decyzji oraz kontynuacji dotychczasowych trendów zmian w bilansie). Zakłada się zachowanie znaczącej, choć ograniczonej w stosunku do stanu obecnego, roli węgla i ropy naftowej oraz umiarkowany wzrost znaczenia gazu ziemnego, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (w wyniku realizacji wynikających z przepisów unijnych) i włączenia energetyki jądrowej do bilansu paliw pierwotnych na poziomie ok. 12 proc. (moc ok. 6000 MW).

Pierwszy scenariusz alternatywny – jądrowy – zakłada rozszerzenie udziału energii jądrowej na poziomie 45-60 proc. w bilansie energetycznym. Realizacja tych założeń wymaga wysokich nakładów inwestycyjnych, które w znacznym stopniu mogą być zrekompensovane stosunkowo niskimi kosztami paliwa oraz ograniczeniem kosztów związanych z uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla. Udział węgla, ropy naftowej, gazu ziemnego na poziomie szacuje się na ok. 10-15 proc., zaś OZE – 15 proc.. W drugim scenariuszu alternatywnym – tzw. gaz+OZE, zakłada się łączny udział gazu ziemnego i OZE w bilansie energetycznym na poziomie ok. 50-55 proc., z czego OZE co najmniej 20 proc. Udział węgla przewiduje się na poziomie ok. 30 proc., a ropy naftowej 15-20 proc. Zakłada się wykorzystanie gazu ziemnego ze źródeł niekonwencjonalnych (uzależnione od pozytywnych wyników poszukiwań) oraz paliw alternatywnych na szerszą skalę, także w transporcie. Realizacja tego scenariusza wymaga konsekwentnego rozwoju sieci energetycznej i gazowej i zapewnienia wysokiego poziomu zdolności magazynowych.

Ewaluacja polityki energetycznej Polski będzie następować poprzez ocenę postępów w realizacji poszczególnych działań PDW oraz pod kątem wykonania przyjętych wskaźników przez Zespół Doradczy ds. rozwiązań systemowych w sektorze energetyki przy Ministrze Gospodarki. Coroczna informacja o realizacji polityki energetycznej za rok poprzedni będzie po akceptacji Międzyresortowego Zespołu ds. realizacji Polityki Energetycznej Polski przekazywana Prezesowi Rady Ministrów.

Na poziomie ponadnarodowym PEP2050 powiązana jest przede wszystkim z celami polityki klimatyczno-energetycznymi Unii Europejskiej. W zakresie strategicznych dokumentów UE dokument koresponduje ze *Strategią „Europa 2020”*, *Europejską strategią bezpieczeństwa energetycznego*, *Planem działania prowadzącym do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.* oraz *Planem działania w zakresie energii do 2050 r.* Horyzont czasowy tych dokumentów potwierdza zasadność perspektywy 2050 r. dla polskiej polityki energetycznej.

Na poziomie krajowym PEP2050 wpisuje się w system zarządzania rozwojem kraju opartym na *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2030*, *Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020* oraz dziewięciu *Strategiach Zintegrowanych*, przede wszystkim *Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”*.

Cel główny

Tworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju sektora energetycznego, przyczyniającego się do rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz zaspokojenia potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

Cele operacyjne

I <i>Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju</i>	II <i>Zwiększenie konkurencyjności i efektywności energetycznej gospodarki narodowej</i>	III <i>Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko</i>
--	--	--

Obszary interwencji

I.1 <i>Bezpieczeństwo i dywersyfikacja źródeł i kierunków dostaw nośników energii pierwotnej</i>	II.1 <i>Kształtowanie pozycji interesariuszy rynku energii</i>	III.1 <i>Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych</i>
I.2 <i>Zapewnienie odpowiedniego poziomu mocy wytwórczych i stabilnego zasilania oraz dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej i ciepła</i>	II.2 <i>Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii</i>	III.2 <i>Ograniczanie obciążenia środowiskowego generowanego przez sektor energetyczny</i>
I.3 <i>Utrzymanie i zwiększanie zdolności przesyłowych i dystrybucyjnych oraz rozwój i ochrona infrastruktury energetycznej</i>	II.3 <i>Poprawa efektywności energetycznej</i>	III.3 <i>Rozwój nowych technologii energetycznych</i>

Kierunki polityki energetycznej

<i>Kierunki restrukturyzacji i przekształceń własnościowych</i>	<i>Kierunki prac naukowo-badawczych</i>	<i>Kierunki współpracy międzynarodowej</i>
---	---	--

Projekty priorytetowe

<i>Efektywne zagospodarowanie rodzimych zasobów paliw stałych</i>	<i>Poprawa efektywności energetycznej, w tym rozwój kogeneracji</i>	<i>Wprowadzenie energetyki jądrowej</i>
<i>Wykorzystanie potencjału gazu ziemnego ze źródeł niekonwencjonalnych</i>	<i>Rozwój energetyki odnawialnej</i>	<i>Rozwój energetyki prosumenckiej</i>
<i>Rozwój inteligentnych sieci energetycznych</i>	<i>Rozwój połączeń transgranicznych</i>	<i>Zapewnienie warunków rozwoju infrastruktury wytwórczej</i>

Rysunek 1. Architektura celów polityki energetycznej**Źródło: opracowanie własne MG**

